

Stille Nacht!

Tekst en foto's Christel Cosijn en Richelle van den Dungen Gronovius

Driftig gehamer, getimmer, geklop en geboor. Amper tijd om een gebruikelijk “Heej, psssst, dushi!” te laten horen. In welke buurt je maar woont en kijkt beginnen honderden handen zodra het licht wordt met het verwezenlijken van de stenen dromen. Zandwagens kruisen het pad van de betonmolens, afgewisseld door de aanvoer van hout, bouwlui en opzichters. Overal waar je maar kijkt wordt er de laatste anderhalf jaar steeds sneller gebouwd op Bonaire. Het eiland telt ondertussen zelfs een aantal heuse hijskranen. Authentieke gebouwen worden na

eeuwen trouwe dienst aan de Bonaireaanse skyline in luttele uurtjes met de grond gelijk gemaakt. Hun statige drie- en vierhoge broeders pikken in een duizelingwekkend tempo hun plaatsen in. Wanneer je aan een Bonaireaan vraagt waarom ze niet protesteren tegen de transformatie van hun eiland, haalt de meerderheid berustend zijn schouders op en antwoordt: “Ku Dios ke”. De door orkanen gehavende pier wordt regelmatig bedolven onder scheepsladingen bouwzand en pallets met cement. De storm Omar heeft de

bouw vorig jaar heel even stil gelegd. Her en der werden werklui uitgeleend om een tussendoorklus te doen in verband met de geleden stormschade.

Misschien is het juist de aanwezigheid van de vele bouwvakkers op het eiland waardoor het zonnige vakantie-eiland zo snel herstelt na de aanslag op de kust. Waar vroeger een Oud-Bonaireaans huisje nog werd gerestaureerd, geheel in eer werd hersteld, vagen nu projecten met onesthetische 'shockblocks' deze Caribische erfstukken van de kaart. "De Nieuwe Stad", zo wordt er gefluisterd.

De meningen zijn sterk verdeeld. De ene partij vindt het prachtig en ziet het voordeel in de onvermijdelijke economische groei van het eiland, hoe

meer zielen hoe meer vreugd. De andere groep is de mening toegedaan dat het tropische paradijs zijn ziel heeft verkocht aan de duivel.

De gemiddelde mede-eilander zou voor dat zelfde geld van de investeerders graag meer stijlvolle koloniale bouwwerken zien. Wie luistert er naar hen? Een schoonheidscommissie kan slechts nog achteraf constateren dat deze facelift een hoog Michael Jackson gehalte heeft. Veel Zuid-Amerikaanse handen maken licht werk, denken de projectleiders die in hun Nederlandse verleden gewend zijn te werken met gastarbeiders. Inmiddels heeft dat woord in de Randstad een gecompliceerd staartje gekregen. De uit de hand gelopen gevolgen van de niet geïntegreerde culturen zijn een weinig belovend beeld voor het Dushi Boneiru. Is dit ook de toekomst van dit tropische juweeltje? Waar slapen deze harde werkers, waar gaan ze naartoe wanneer er geen werk meer is. Verdwijnen ze daarna in de illegaliteit

net als hun Marokkaanse collega's in welvarend Ulanda? Of is Bonaire daar te klein voor? Waar gaan ze uit, waar zoeken ze hun vertier, wat is hun drijfveer om op dit kleine eilandje te komen werken. Het antwoord is inderdaad dinero. De meeste arbeiders zijn hardwerkende vakkundige jongens die hun kans grijpen om hogerop te komen. Vaak verruilen ze tijdelijk hun Zuid-Amerikaanse thuis voor een stuk karton in een half afgebouwd huis.

Hoe ervaart de overzeese Bonaireaan tegenwoordig zijn thuiskomst met Kerst? Weet hij nog wel waar zijn huis woont? Laatst belde de zus van een

buurvrouw op uit Nederland: "Staat de kerk er nog wel?" Niets is immers meer zeker wanneer er zoveel om je heen verandert. Wat echter niet verandert is de datum van het kerstfeest. Vierentwintig december doet zelfs het gehamer, getimmer, geklop en geboor verstommen. Het geluid van de betonmolens maakt plaats voor het geklingel van de kerkklokken. Het valt echter niet voor iedereen mee om ver van huis de geboorte van een nieuwe stad mee te maken. Het wereldberoemde 'Felis Navidad' weerklinkt een beetje hol tussen de pas gestuukte muren. Gelukkig heeft Papa Pasku alle ontwikkelingen gevolgd en zal ook dit jaar niemand overslaan. Er liggen heel wat dozen met 'Hamertje Tik' en pakketten 'Bob de Bouwer' in zijn slee. Hohoho!